

19.06.2017

Työ- ja elinkeinoministeriö

Viite

LAUSUNTO TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖLLE

Vastauksena työ- ja elinkeinoministeriön lausuntopyyntöön luonnoksesta laiksi talous- ja velkaneuvonnasta sosiaali- ja terveysministeriö esittää seuraavan.

Yleistä

Uudistuksessa talous- ja velkaneuvonnan tehtävään ja sisältöön tai sen henkilöstön kelpoisuusvaatimukseen ei esitetä muutoksia. Uudella lailla kumottaisiin voimassa oleva samanniminen laki talous- ja velkaneuvonnasta (713/2000).

Esityksessä ehdotetaan, että talous- ja velkaneuvonnan järjestäminen siirretään aluehallintovirastoilta ja kunnilta oikeusapu- ja edunvalvontapiirien tehtäväksi vuoden 2019 alusta lähtien. Esitys vastaa aiempien aihetta käsitelleiden työryhmän ja selvityshenkilön ehdotusta. Tarkoitus on, että toiminnan kehittämisen edellytykset paranevat kun se on yhden valtiollisen toimijan alaisuudessa. Palvelua saavat tulevaisuudessakin yksityishenkilöt. Palvelun tuottaisivat ja hankkisivat ostopalveluina oikeusaputoimistot. Palvelun yleinen ohjaus ja valvonta siirrettäisiin Kilpailu- ja kuluttajavirastolta oikeusministeriölle.

Esitys liittyy valtion vuoden 2018 talousarvioesitykseen sekä maakuntaudistukseen. Ellei maakuntaudistuksen lakipakettia hyväksytä eduskunnassa, tehtävästä on tarkoitus säätää muulla tavoin. Ehdotus on valmisteltu työ- ja elinkeinoministeriön ja oikeusministeriön yhteistyönä.

Sosiaali- ja terveysministeriö toteaa yleisenä huomionaan, että esitetty lakiluonnos tarjoaa hyvän pohjan jatkovalmistelulle.

Erityiset huomiot

Nykyisen lain mukaan palvelun järjestää ensisijaisesti kunta aluehallintoviraston kanssa tekemänsä sopimuksen mukaisesti. Palvelu on rahoitettu työ- ja elinkeinoministeriön valtion tulo- ja menoarvion määrärahalla ministeriön vahvistamien periaatteiden mukaisesti (4,7 milj euroa 2017). Tällä on katettu 85 henkilön palkkauskustannukset. Palvelun kokonaisresurssi on kuitenkin noin 152 henkilötyövuotta. Palvelua antavien 46 kunnan tähän toimintaan vapaaehtoisesti antama avustus on laakiehdotusluonnoksen mukaan noin 36 % sen kokonaiskustannuksista (kaikkiaan palvelua antaa 154

henkilöä sekä 22 osa-aikaisessa virka- tai työsuhteessa). Uudistuksella on tarkoitus vähentää näiden kuntien kustannuksia 3,1 milj eurolla vuodessa, koska niillä ei itsellään olisi enää tarvetta järjestää palveluja. Kunnat voivat silti uudistuksen jälkeen myydä palvelua oikeusaputoimistoille ostopalveluna erikseen niin sovittaessa.

Valtion menot kasvaisivat uudistuksessa ehdotuksen mukaan 3 milj eurolla sekä kertaluonteisesti 3 milj euroa vuonna 2018 mm sähköisten palvelujen kehittämisen menoina. Tämä meno on esityksen mukaan jo huomioitu valtion budjettimenona vuodelle 2018. Palvelun ohjaus- ja organisointimenoja siirretään oikeusministeriön hallinnonalalle, ja määrärahat siirretään vuosien 2019-2022 kehysvalmistelun yhteydessä.

Palvelua on nykyisin saatavilla useissa kymmenissä palvelupisteissä maan eri osissa jokaisen aluehallintoviraston alueella. Uudistuksen jälkeen olisi oikeusaputoimistojen palvelutehtävissä 110-130 henkilötyövuotta ja vähemmän, jos ne hankkivat palvelun ostopalveluna. Oikeusaputoimistoilla ei ole alueellista toimivaltarajoitusta. Niillä on noin 160 toimipaikkaa, joka mahdollistaa henkilökoh-
taisen tapaamisen tarvittaessa. Sosiaali- ja terveysministeriö pitää hyvin tärkeänä, että asiakas voi saada palvelua tarvittaessa myös henkilökohtaisen tapaamisen muodossa.

Lakiehdotuksella ei sen perustelujen mukaan ole yhteyttä sosiaali- ja terveydenhuollon järjestelyihin tai rahoitukseen.

Kansliapäällikkö

Päivi Sillanaukee

Ylitarkastaja

Jaakko Ellisaari

TIEDOKSI Kirjaamo, Osp Niemi, STO, joht Ilmonen, nvm Pekkarinen

